

tidspunkt at sige, at selv om der er nogle, der aftaler noget andet, er det os herinde, der lovgiver, og hvis vi her i Folketinget ikke synes, det er demokratisk nok, kan vi altså under alle omstændigheder lovgive.

Når diskussionen har drejet sig meget om ATP og Dyrtidsfonden, hænger det jo sammen med, at vi her i dag nærmest fik at vide, at spørgsmål om pensionskasserne ikke var noget, Folketinget sådan skulle blande sig i, for det var jo aftaleret. Diskussionen blev drejet i retning af ATP og Lønmodtagernes Dyrtidsfond, for hovedsynspunktet – også økonomiministerens – på pensionskasserne var, at de er aftalebaseret, og så skal vi ikke blande os i det og ikke lovgive om det, i hvert fald slet ikke i detaljer. Derfor er det, vi siger, at så må vi da kunne snakke om ATP og Dyrtidsfonden, og derfor har vi tilladt os at gøre det. Det stod altså også i selve forespørgsels tekst, at det ville vi gøre.

Statsministeren henviste til betænkningen, og statsministeren nævnte, at der var nogle mennesker, der havde tilladt sig den formastelighed ikke at læse den. Det synes jeg også er ekstremt uforsømmet, hvis det virkelig er tilfældet. Jeg har nu heller ikke indtryk af, at der er ordførere, der ikke har læst betænkningen. Somme tider er der nogle, der bedre kan deltage i debatten, når de ikke har læst betænkningen, men alligevel. Jeg synes, det er en meget god betænkning, fordi den sætter problemerne ved at lave forskellige demokratiordninger i relief, også noget af det, vi selv foreslår. Den er jo slet ikke en anbefaling af vore synspunkter, men det havde vi sandelig heller ikke drømt om at den skulle være, bl.a. på grund personsammensætningen.

Men der er da en række ting, hvorom man siger i betænkningen, at det kan man jo godt gennemføre, men det har så de og de omkostninger. Vi er meget optaget af, hvordan man kan kombinere individets rettigheder med det solidariske, individets rettigheder i denne forbindelse i forhold til det solidariske, og det er klart, og det vil jeg give statsministeren hundrede procent ret i, at det solidariske fuldstændig kan forsvinde, hvis man altså går for langt i retning af at individualisere tingene. Pensionsordninger bygger selvfølgelig i høj grad på solidaritet, og det er også derfor, vi er store tilhængere af, at ATP under alle omstændigheder styrkes, for den har de solidariske elementer i sig.

Det, vi så primært har ønsket med debatten, var at få diskuteret en side af demokratiet inden for økonomien og arbejdslivet. Det er jo kun én

side af det, og det er klart, der er mange andre sider. Der er hele den kapitalistiske verdens poster, banker osv., og det har vi ikke været inde på, for det har ikke været temaet. Der er også arbejdspladsdemokrati, som i høj grad er centralt, ligesom det i høj grad er centralt at diskutere koblingen mellem demokrati på arbejdspladsen og det demokrati, som findes via lønmodtagerfonde.

Men vi ville gerne have denne diskussion, for den er altså efter vores opfattelse helt central for at få større engagement og ansvarlighed hos lønmodtagerne, og det er engagementet og ansvarligheden, der skal bidrage til, at man får den sociale og økologiske ansvarlighed, som alle taler så meget om. Hvis man skal tale om det dér ansvarssamfund, som vi egentlig synes er meget centralt – ansvar for sig selv og ansvar for andre – er det også vigtigt, at man har indflydelse. Derfor synes vi, at det er en lille smule meningsløst at diskutere ansvarssamfund, medmindre man altså taler om indflydelse.

Det er klart, at når det drejer sig om pensionskasserne, er det også op til medlemmerne selv at øve deres indflydelse ved, at de møder op, og dér kan man gøre det. I en række pensionskasser eller i de ordninger, som er under pensionskasselovgivningen, er der mulighed for direkte at øve indflydelse på en del af dem, der sidder der, nemlig på flertallet. Men når det drejer sig om ATP og Lønmodtagernes Dyrtidsfond – og undskyld, at jeg igen vender tilbage til dem – må man vel sige, at jeg har ringe mulighed for at øve indflydelse på den repræsentant, der sidder for mig, som jo er den samme, som sidder for statsministeren, fordi vi er med i den samme hovedorganisation; det tror jeg i øvrigt ikke, for jeg har forstået, at statsministeren er medlem af HK, men jeg troede, statsministeren var medlem af DJØF, og så havde det været tilfældet. Pointen i det er, at vi ikke ved, hvem det er, der repræsenterer os, og derfor må man sige, at når man ikke ved, hvem det er, der repræsenterer én, er det svært at øve indflydelse på den pågældende person.

Men vi takker selvfølgelig for debatten, og med hensyn til dagsordensforslaget vil jeg godt lige understrege, at den sidste pind – det er også til hr. Bendtsen – altså bygger på solidaritetsprincippet, og som jeg beskrev, er der inden for visse kasser langt større risiko for, at nogle bliver invalide, og derfor er udgiften for de mennesker, der er i disse kasser, langt større, end den er for andre. Det er den solidaritet, som vi